

**KRISTONNÉ BAKOS MAGDOLNA, SZALAY GÁBOR,
MÜLLER ANETTA, SERES JÁNOS**

*Eszterházy Károly Főiskola, Testnevelési és Sporttudományi Intézet, Eger
College of Eszterházy Károly, PE and Sport Science Institute, Eger*

TESTNEVELÉS, MINT TANTÁRGY ÉS A TESTNEVELŐ
TANÁROK TANTESTÜLETI MEGÍTÉLÉSE
PHYSICAL EDUCATION, AS A SUBJECT AND THE P.E.
TEACHER ACCORDING THE OPINION OF FACULTY
BOARD

Összefoglaló

A testnevelés messze megelőz más tárgyakat, hiszen nem csupán tantárgyszintű feladatról van szó. Szerepet vállal a testi és lelki egészség egyensúlyának megteremtésében, az egészséges életmódra nevelésben, a káros szenvedélyek elleni harcban, a helyes higiénés és szexuális szokások kialakításában, sőt a rekreáció és rehabilitáció területén is.

Jelentőségét tehát nem túlozzuk el. Az iskolai nevelő-oktató munkában azonban nem fontosságának megfelelően kezelik. A testnevelőknek kell megvívniuk „harcukat” a tantestületben, hogy a testnevelés jelentőségét elismertessék, más-
sal nem pótolható hatását, szerepét az iskola pedagógiai programjában megfelelő helyen kezeljék. Sajnos kevés a segítségük, sőt az óraszámokért való küzdelemben ellentmondásos a helyzetük.

Kulcsszavak: *iskolai testnevelés, testnevelő tanárok, tantestület.*

Abstract

The lessons and they have conflicts in Physical education has more importance, than other subjects, it is not only a subject, because it takes part in: creates of physical and mental well-being, training of healthy lifestyle, fights against addictions, develops the right hygienies and sexual habits, and have a very important role in the recreation and rehabilitation.

That's why the maintenance of P.E. is not an exaggerate.

Usually the Physical education not used during the training and education work as it must be. The P.E teachers must have fights for the appreciation of P.E. lessons, effectiveness of subjects and it's place in the syllabus of the school. Unfortunately they haven't enough aid, and they need fight for their judgement.

Keywords: *physical education, P.E. teacher, faculty board.*

Bevezetés

Jól mutatja állandóan változó korunk jellegzetességét, hogy egy viszonylag állandónak tartott területen is az iskolai testnevelésben is mennyire változnak a feltételek, követelmények, elvárások, lehetőségek. Néhány dolog, ami meghatározza a testnevelés helyzetét, a testnevelők mindennapi munkáját.

- Az óraszámok változása, az elvárt és kívánatosnak tartott mindennapos testnevelés és ennek gyakorlati megvalósulása. Egyik, a vizsgálatban részt vett iskolában, a 4. évfolyamon heti öt testnevelés óra van, a nyolcadikban kettő.
- Változnak a gyerekek által preferált sportágak, növekszik az igény a szabadidő- és a látványsportokra, háttérbe szorulnak a klasszikus sportok, atlétika, torna. Napi feladattá válik új sportágak beépítése a testnevelésbe. Biztosítani kell a helyet, időt, szakembert. Ki kell dolgozni a tantervi helyét, az új mozgások oktatását, követelményeket.
- Egészen új kihívás a testnevelők felé, hogy a testnevelés érettségi tárgy. És ez minden testnevelőtől új szemléletet kíván, hiszen nem csak a középiskolai tanároknak van felelősségük a jó felkészítésben, (bár kétség kívül övük a munka oroszán része), az általános iskolában tanítók szerepe is meglehetősen fontos.

A körülmények folyamatos változása ellenére a testnevelő tanárral és a testneveléssel szembeni elvárások, röviden a testnevelés célja időtálló. Ki kell alakítani az iskolás kor alatt az egészséges életmódot biztosító, fizikai aktivitás iránti igényt. Bár több tantárgy feladata is az egészséges életmódra nevelés, a testnevelés különleges helyzete miatt, lényegesen nagyobb lehetőséggel, felelősséggel bír.

A testnevelés jelentősége nem túlozható el, hiszen a felnövekvő nemzedék egyre inaktívabb életet él, egyre nagyobb arányokat ölt a mozgásszegény életmódra visszavezethető, mozgás szervi, belgyógyászati elváltozás.

Összességében elmondható, hogy a testnevelésnek növekvő szerepének kellene lennie az iskolai nevelésben, hogy ellensúlyozni tudja a fizikailag inaktív életmód elterjedését. A testnevelőknek kell megvívniuk „harcukat” a tantestületben, hogy a testnevelés fontosságát elismertessék, mással nem pótolható hatását, szerepét az iskola nevelési programjában megfelelő helyen kezeljék.

Sajnos kevés a segítségük, sőt az óraszámokért való küzdelemben ellentmondásos a helyzetük. Már nem növelhető tovább a gyerekek heti óraszám, tehát ha a testnevelés óraszámát növeljük, valamit csökkenteni kell. Ez akár egzisztenciális problémákat is okozhat, de az óraszámcsökkentéssel sújtott tanár biztosan nem lesz elkötelezett híve a testnevelésnek. Minden tanárnak a legfontosabb a saját tárgya.

A testnevelőknek minél nagyobb elismertséget, megbecsülést kell kivívniuk tantárgyuknak és maguknak, hogy minél több idő jusson a diákok testnevelésére.

A napi gyakorlat ennek ellentmondani látszik, hiszen a testnevelő tanárt továbbra is lebecsülik, lenézik a tantestületben, a pedagógusok (társadalmi) megítélése alacsony, azon belül a testnevelőké az egyik legrosszabb.

Valószínűleg történelmi háttere van a testnevelés és a testnevelő rossz megítélésének, de több mint nyolcvan évvel a TF megalapítása után kívánatos lenne, hogy a Klebersberg Kunó által elvárt testnevelő tanár megnevezés uralkodóvá váljon a tornatanárral szemben. Ebben a körben nem kell magyaráznom milyen szerteágazó tevékenység, ismeretanyag, tudás indokolja az elnevezés helyes használatát.

A vizsgálat célja és hipotézise

A köztudatban elterjedt vélemények miatt mi is szükségesnek tartottuk, hogy megvizsgáljuk a közoktatásban dolgozó testnevelők helyzetét iskolájukban.

Választ kerestünk arra, hogy a pedagógusok milyennek ítélik meg a testnevelő tanár munkáját, jelentőségét a fiatalság nevelésében. Feltételezésünk szerint nem ismerik a testnevelés céljait, értékeit, lehetőségeit a testi, a mentális, a pszichés nevelésben.

A vizsgálat mintája és módszere

Vizsgálatunkat 2005-ben végeztük, amely a fővárosra, Heves- és Borsod-Abaúj-Zemplén megyére terjedt ki.

A felmérésben 134 általános- és 90 középiskolai pedagógus vett részt (értékelhető adatok). Kérdőíves módszerrel mértük fel a véleményeket. A kérdőív 21 kérdést tartalmazott, melyek két témakör köré szerveződtek:

1. Hogyan ítélik meg iskolájukban tanító testnevelők szakmai, nevelő munkáját, tanórán kívül végzett teljesítményüket, kapcsolatukat a többi nevelővel.
2. Mi a véleményük a testnevelés tantárgynak az iskolai oktatásban betöltött szerepéről, nevelői lehetőségéről a többi tantárggyal való összehasonlításban.

A kérdőív névtelen válaszadást tett lehetővé, ahol az általunk megfogalmazott véleményeket ötfokozatú Likert-skálán véleményezhették. Az így nyert adatokat SPSS for Windows statisztikai program segítségével dolgoztuk fel.

A besoroló kérdések lehetővé teszik a válaszok több szempontú csoportosítását.

A vizsgálat eredményei

A) Első kérdéskört, a testnevelő tanár iskolai megítélését négy kiválasztott kérdés alapján elemezzük.

1. *Hogyan ítéli meg az iskolájában tanító testnevelő nevelő munkáját?*
(1. táblázat / Table 1 és/ and 1. diagram / Diagram 1).

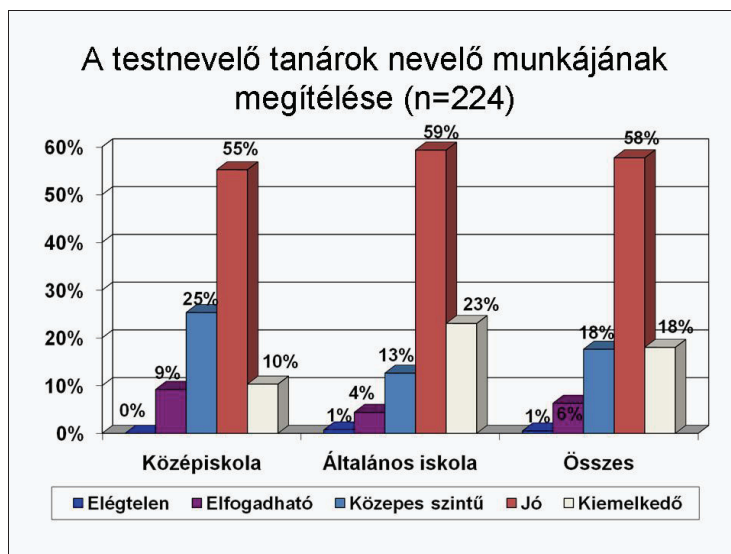
1. *táblázat/Table 1: A testnevelő tanárok nevelő munkájának megítélése / Judgement of P. E. teacher's educational work*

A testnevelő tanárok nevelő munkájának megítélése

		Iskolafok		Összesen
		Középiskola	Általános iskola	
Nevelés	Elégtelen	,0%	,7%	,5%
	Elfogadható	9,2%	4,4%	6,3%
	Közepes szín	25,3%	12,6%	17,6%
	Jó	55,2%	59,3%	57,7%
	Kiemelkedő	10,3%	23,0%	18,0%
Összesen		100,0%	100,0%	100,0%

Össességében elégedettek lehetünk, hisz az 58% jó és a 18% kiemelkedő minősítés a testnevelő munkájának elismertségét jelzi.

A nevelőmunka jó megítélését okozhatja, hogy a testnevelőknek ritkán vannak fegyelmezési problémái, a kollégák gyakran irigykednek is ezért. Ez a tantárgy jellegéből is adódik, hisz sokat vannak együtt edzéseken, versenyen, táborban stb. szorosabb kapcsolat alakulhat ki tanár és diák között, és jobban megismerheti tanítványait.

1. diagram/Diagram 1: A testnevelő tanárok nevelő munkájának megítélése / Judgement of P. E. teacher's educational work

Adódhat abból is, hogy a testnevelők között több a férfi, és az elnöiesedett tantestületben ő képviseli a férfias, határozott viselkedés mintát. Adódik a sport a testnevelés jellegéből, a balesetveszélyes körülmények közt csak fegyelmezett munkával kerülhetők el a sérülések.

Bár kívülről lehet, hogy szabad szórakozásnak tűnhet egy-egy testnevelés óra, de mindig jelen van a tanári irányítás és a játékszabályok fegyelmező szerepe.

Azért arra vigyáznia kell a testnevelő kollégáknak, hogy ne ők legyenek az iskola csendőrei. Ne vállalják fel közismereti szakos kollégáik problémáit, főleg ne a testnevelés órán fegyelmezzék más órán történt kihágások miatt.

Elemeztük iskolafok szerint is a válaszokat, azt találtuk, hogy a testnevelő tanárok nevelő munkájának megítélése általános iskolában kedvezőbb. Ez összefügghet azzal, hogy itt még a tanulók nagyobb százaléka szereti a testnevelést, és részt vesz a tanórán és iskolán kívüli sporttevékenységben is. Itt tehet nagyon sokat tanítványai egészségéért, hisz a testnevelés és sport lehetőségei kiemelkedők.

2. Hogyan ítéli meg az iskolájában tanító testnevelő szakmai munkáját?
(2. táblázat/Table 2 és/and 2. diagram/Diagram 2).

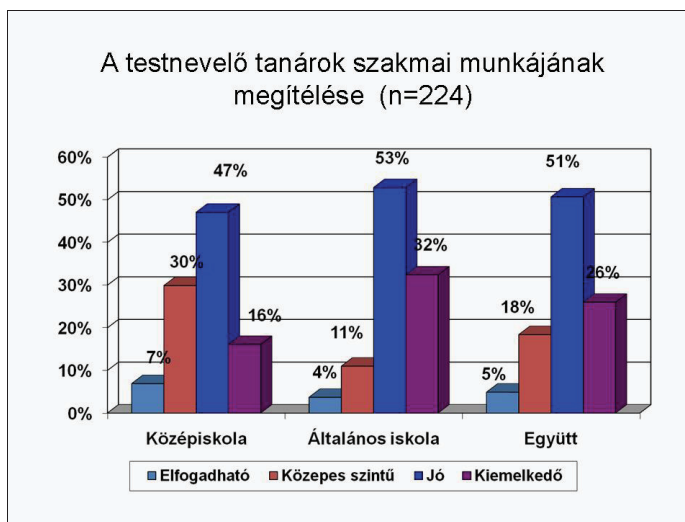
2. táblázat/Table 2: A testnevelő tanárok szakmai munkájának megítélése / Judgement of P. E. teacher's professional work

A testnevelő tanárok szakmai munkájának megítélése

	Iskolafok		Összes
	Középfiskola	Általános iskola	
Elfogadható	6,9%	3,7%	4,9%
Közepes szintű	29,9%	11,0%	18,4%
Jó	47,1%	52,9%	50,7%
Kiemelkedő	16,1%	32,4%	26,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Összességében elégedettek lehetünk a megítéléssel, hiszen a számok ezt mutatják. Azért érdemes megfigyelni, hogy a legmagasabb minősítést itt kisebb arányban találhatjuk.

Általános iskolában a nevelők 32%-a kiemelkedőnek, 53%-a jónak ítéli meg a testnevelők szakmai munkáját.

2. diagram/Diagram 2: A testnevelő tanárok szakmai munkájának megítélése / Judgement of P. E. teacher's professional work

Ez összefüggésben van azzal, hogy talán itt a nevelők nyitottabbak az „új-donságokra”.

Középiskolában már ez a két érték csökken 16%-ra, illetve 47%-ra.

Középiskolában a közepes szintű megítélés magasabb: 30%.

Ez a megítélés valószínű összefüggésben van azzal, hogy itt már elég nehéz a tanórán kívüli munkába bevonni a tanulókat. Itt a nyelvtanulás, plusz órák a felvételi tárgyból kerülnek előtérbe.

A nevelők többsége (de még az igazgató is) a testnevelő tanár szakmai munkáját azáltal ítéli meg, hogy egy-egy versenyről hány éremmel térnek vissza tanulóik. Az órán végzett színvonalas munkája és az, hogy személyes „varázsával” hány tanulóval sikerült egy életre megszerettetni a testmozgás örömét – ez valóban kevésbé mérhető le.

3. Hogyan ítéli meg a testnevelő tanár tanórán kívüli teljesítményét?

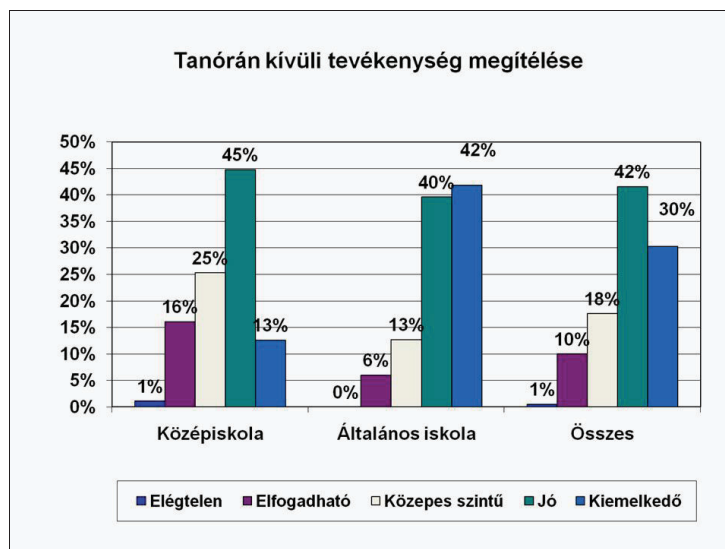
(3. táblázat/Table 3 és / and 3. diagram/Diagram 3).

3. táblázat / Table 3: Tanórán kívüli tevékenység megítélése / Judgement of P. E. teacher's activity out of lessons

Tanórán kívüli tevékenység megítélése

	Iskolafok		Total
	Középiskola	Általános iskola	
Elégtelen	1,1%	,0%	,5%
Elfogadható	16,1%	6,0%	10,0%
Közepes szintű	25,3%	12,7%	17,6%
Jó	44,8%	39,6%	41,6%
Kiemelkedő	12,6%	41,8%	30,3%

A testnevelő tanár iskolai munkájának is jelentősebb része zajlik tanórán kívül, mint pedagógus társaié. Több az iskolai sportkörben, az edzéseken, a versenyeken, táborokban végzett munka. Az adatok elemzésénél érdemes megfigyelni, hogy a három mutatóban az elégtelen, az elfogadható és a közepes szintű megítélések összességében ugyan akkora értéket adnak. A jó és a kiemelkedő megítélés is összességében ugyan azt az értéket adja 76% 77%, 72%. Bár a tanórán kívüli tevékenység az összességében legalacsonyabb, a kiemelkedő vélemény 30%-ával a legjobb.

3. diagram/Diagram 3: Tanórán kívüli tevékenység megítélése / Judgement of P. E. teacher's activity out of lessons

4. Mi a véleménye a testnevelő tanár megíteléséről a tantestületen belül?
(4. táblázat / Table 4 és / and 4. diagram / Diagram 4).

4. táblázat/Table 4: Testnevelő tanárok tantestületi megítélése / Judgement of P.E. teacher according the opinion of faculty board

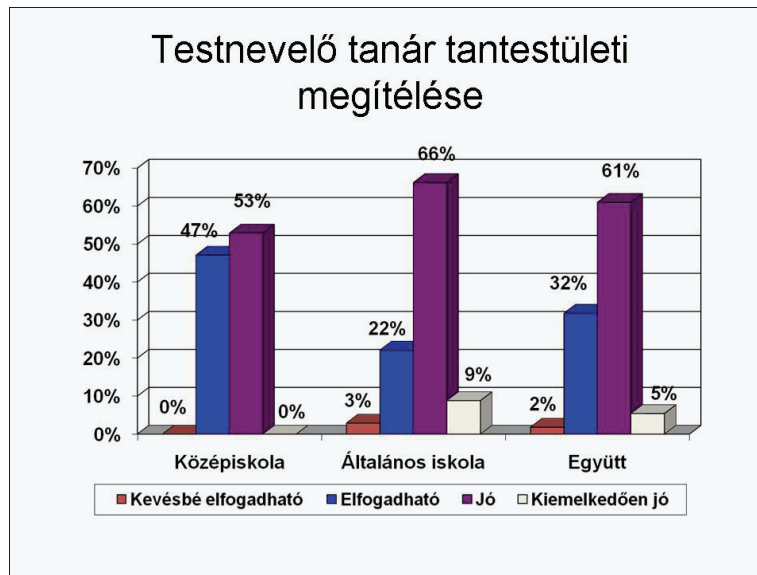
Testnevelő tanárok tantestületi megítélése

	Iskolafok		Total
	Középfiskola	Általános iskola	
Kevésbé elfogadható	0 ,0%	4 2,9%	4 1,8%
Elfogadható	41 47,1%	30 22,1%	71 31,8%
Jó	46 52,9%	90 66,2%	136 61,0%
Kiemelkedően jó	0 ,0%	12 8,8%	12 5,4%
Total	87 100,0%	136 100,0%	223 100,0%

Megkérdeztük, milyennek ítéli meg testnevelő kollégája tantestületi megítélését.

Összességében jónak és kiemelkedően jónak ítéli meg a megkérdezettek több mint kétharmada. A középiskola és az általános iskola között itt található a legnagyobb eltérés.

Az előzőekhez képest erre a kérdésre adott válasznál a legrosszabb a megítélés. Ezt azért találtuk érdekesnek, mert itt mások véleményét kellett közvetíteniük a válaszadóknak. Tehát úgy gondolják, hogy a tantestület többi tagja rosszabbnak ítéli meg a testnevelőket, mint ők.

4. diagram/Diagram 4: Testnevelő tanárok tantestületi megítélése / Judgement of P.E. teacher according the opinion of faculty board

Korrelációt számoltunk, hogy a megítélést jelző területek közötti összefüggést megállapíthassuk.

A táblázat adatai szerint a legerősebb az összefüggés a szakmai- és nevelőmunka megítélése között, ezt okozhatja, hogy a gyakorlatban a kettő nem elválasztható, nincs szakmai munka nélkül nevelés, hiszen a kettő csak együtt folyhat.

Alacsonyabb szintű összefüggés található a tanórán kívüli tevékenység és a többi mutató megítélése között. Az ok talán, hogy a válaszadók kevésbé tartják fontosnak a tanórán kívüli tevékenységeket az iskolai élet szempontjából, esetleg nem ismerik ez irányú munkáját, hiszen akkor már nincsenek az iskolában, amikor a testnevelő még dolgozik.

Legalacsonyabb szinten szignifikáns az összefüggés a testnevelő tantestületi megítélése és a többi mutató között.

5. táblázat/Table 5: Korreláció a testnevelő tanárok megítélésének területei között / Correlation between field of Judgement of P.E. teachers

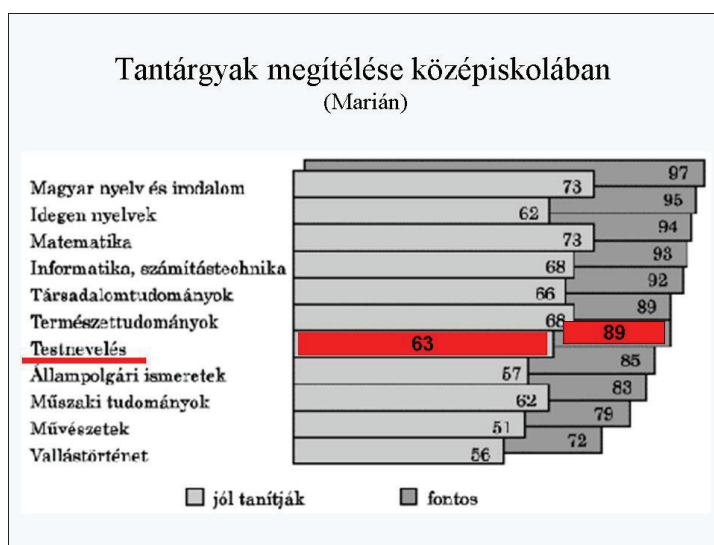
Korreláció a testnevelő tanárok megítélésének területei között

		Nevelés	Szakma	Felkészültség	Óránkívül	Megítélés
Nevelés	Pearson Correlation	1	,731**	,702**	,559**	,417**
	N	222	222	220	220	221
Szakma	Pearson Correlation	,731**	1	,710**	,601**	,456**
	N	222	223	221	221	222
Felkészültség	Pearson Correlation	,702**	,710**	1	,558**	,360**
	N	220	221	221	220	220
Óránkívül	Pearson Correlation	,559**	,601**	,558**	1	,433**
	N	220	221	220	221	220
Megítélés	Pearson Correlation	,417**	,456**	,360**	,433**	1
	N	221	222	220	220	223

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

B) Második kérdéskör a testnevelés megítélése a pedagógusok körében

Marián Béla felmérésében (5. diagram/Diagram 5) a testnevelésnek nincs túl rossz helyzete, a közismereti tárgyak után közvetlenül következik a fontossági sorrendben, a természettudományokkal egy szinten állva. A tanári munkát jelző „jól tanítják” oszlop is közép mezőnyt jelent. Sajnos az idézett vizsgálat többet nem is foglalkozik a testneveléssel.

5. diagram/Diagram 5: A tantárgyak fontossága és tanításuk színvonala / Among Judgement of P.E. lesson according the opinion of teacher

Saját vizsgálatunk eredményei a testnevelés megítéléséről pedagógusok körében a következő eredményeket mutatja.

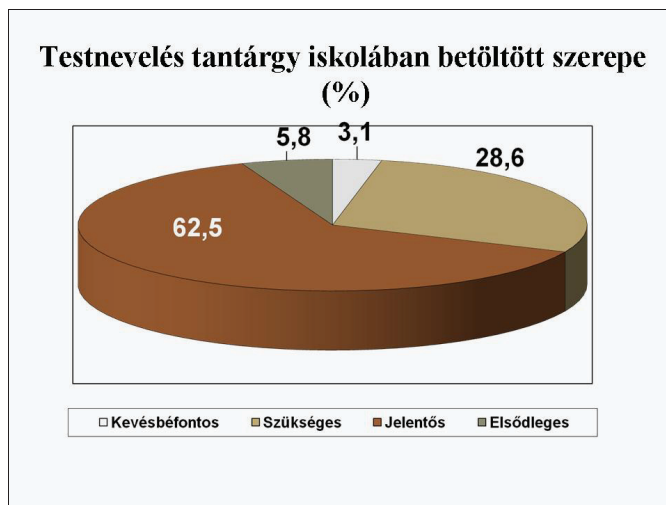
1. *Mi a véleménye a testnevelés tantárgynak az iskolai oktatásban betöltött szerepéről?* (6. táblázat/Table 6 és / and 6. diagram/Diagram 6).

6. táblázat / Table6: *A testnevelés tantárgy iskolában betöltött szerepe / Role of P.E. subject in the school*

Testnevelés tantárgy iskolában betöltött szerepe		
	Gyakoriság	Százalék
Kevésbéfontos	7	3,1
Szükséges	64	28,6
Jelentős	140	62,5
Elsődleges	13	5,8
Total	224	100,0

A nevelők 62,5%-a jelentősnek, 5,8%-a elsődlegesnek ítéli meg a testnevelés tantárgyat az oktatásban betöltött szerepéről. Ez összességében 68,3%, amivel nem lehetünk elégedettek.

A gyerekekre zúduló „információmassza” feldolgozása már az óvodában elinduló versenyhelyzet megoldása, a bizonyítási vágy csak mentálisan és fizikailag egészséges szervezettel teljesíthető. Az egészség, a fittség megszerzésének és megőrzésének egyik útja pedig a mindennapi testmozgás.

6. diagram/Diagram 6: *A testnevelés tantárgy iskolában betöltött szerepe / Role of P.E. subject in the school*

A tantestületen belül kemény küzdelmet jelent a testnevelés megfelelő helyen való kezelésének elérése, az egészséges életmód, a mindennapi mozgás szükségességének az elfogadtatása.

Soknak tartjuk, hogy minden harmadik pedagógus csak szükségesnek (28,6%) és kevésbé fontosnak tartják (3,1%) a testnevelést.

Ők vajon mint osztályfőnökök, szaktanárok, hogyan nevelnek a mindennapos testmozgás szeretetére? Minden nevelőnek tudnia kellene, hogy ha a tanulók fizikai fittsége tevékenységük minden területére kihat, az megkönnyíti az ő munkájukat is, hiszen jobban tudnak a gyerekek az órán figyelni, koncentrálni, és jobb lesz a teljesítményük is.

**2. Más tantárgyakhoz képest milyen a testnevelés nevelő hatása?
(7.táblázat/Table 7 és / and 7. diagram/Diagram 7).**

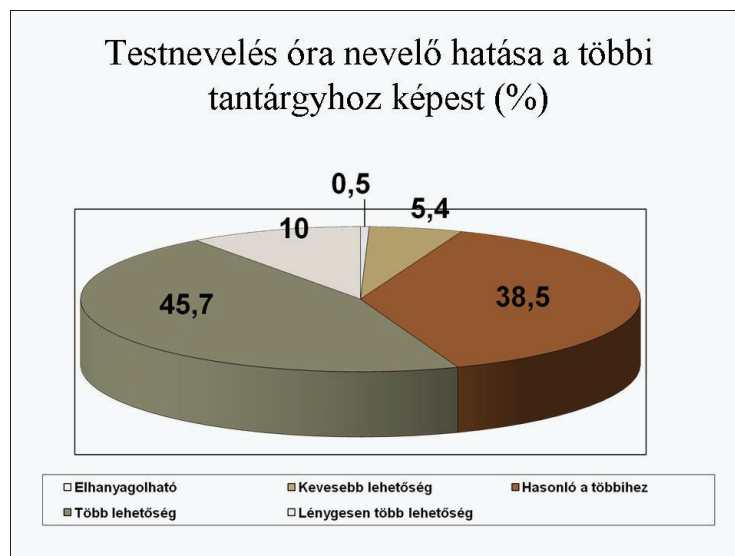
7. táblázat/Table 7: A testnevelés óra nevelő hatásaa többi tárgyhoz képest / The effectiveness of P.E. subject relative with other subjects

Testnevelés óra nevelőhatása a többi tantárgyhoz képest		
	Gyakoriság	Százalék
Elhanyagolható	1	,5
Kevesebb lehetőség	12	5,4
Hasonló a többihez	85	38,5
Több lehetőség	101	45,7
Lénygesen több lehetőség	22	10,0
Összes	221	100,0

Elszomorító, hogy összességében a válaszadók 38,5%-a hasonlóan ítéli meg a többi tárggyal és 45,7% ítéli úgy meg, hogy több nevelési lehetőséggel bír.

A testnevelés egész személyiséget formáló cselekvéses tárgy. Nevelési hatása komplexségében rejlik, hiszen egyszerre fizika, szellemi és lelki tevékenység.

A sporttevékenység során eredményesen fejleszthetjük a motivációt, az aktivitást, az önfegyelmet, a kitartást, bátorságot, akaraterőt, a küzdeni tudást, az önbizalmat, fájdalomtűrést, továbbá reális önértékelést alakíthatunk ki. Kiemelhetjük, hogy ezeket a tulajdonságokat a testnevelés a játékszabályokon keresztül korosztálynak megfelelő szinten és mértékben fejti ki.

7. diagram/Diagram 7: A testnevelés óra nevelő hatása a többi tárgyhoz képest / The effectiveness of P.E. subject relative with other subjects

A mai világban, ahol mindig a jobb, az erősebb, a kitartóbb, a versenyképe-
sebb érvényesül meg kell tanítani a gyerekeket küzdeni tudásra. A versenyorien-
tált társadalmakban éppen a testnevelés és a sportok nyújtják azt a gyakorlóesz-
közt, amely felkészíthet az élettal együtt járó állandó kihívásokra adható és kap-
ható reakciókra (Hoffmann 2000).

Ha a testnevelő igazán lelkiismeretes és hivatásszerűen űzi mesterségét, ak-
kor a tanárok közül ő tudja kialakítani a legszorosabb kapcsolatot a tanulókkal.
A közvetlen fizikai kontaktus (pl. segítségadás vagy játéktevékenység) a gyere-
kekkel, és a közvetlenebb kapcsolat velük, alaposabb megfigyelést és megisme-
rést tesz lehetővé.

A mozgásos tevékenységekben, különösen egy-egy versenyszituációban, tét
helyzetben, olyan megnyilvánulások kerülhetnek a felszínre, amelyek addig más
órán, más alkalmakkor nem jelentkeznek. Tevékenységükben őszintébbek a
gyerekek, nem leplezik valódi énjüket, levetkőzik bizonyos gátlásaikat, a győze-
lem a siker, vagy csak maga a játék élménye olyan megnyilatkozásokat eredmé-
nyez, melyek az objektívebb megismerést teszik lehetővé. A matematika, törté-
nelem stb. órákon elfojtott, visszaszorított érzelmi attitűdök megkétszerezve
törhetnek fel a testnevelés órákon.

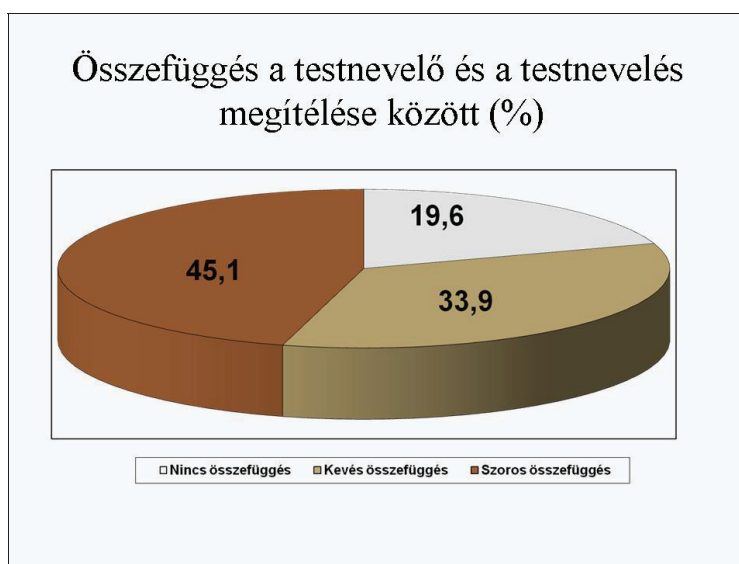
3. Milyen összefüggés van a testnevelő és a testnevelés megítélése között?
(8. táblázat / Table 8 és / and 8. diagram / Diagram 8).

8. táblázat/Table 8: Összefüggés a testnevelő és a testnevelés között / Correlation among P.E. teacher and judgement of P.E. subjects

Összefüggés a testnevelő és a testnevelés megítélése között		
	Gyakoriság	Százalék
Nincs összefüggés	44	19,6
Kevés összefüggés	76	33,9
Szoros összefüggés	101	45,1
Total	221	98,7
Összes	224	100,0

Feltételeztük, hogy a tanár személyisége meghatározó a tantárgy megítélésében. Tehettük ezt azért, mert a szakirodalom ezt szinte evidensként kezeli. Nagy György szerint a „tanár iránt érzett rokonszenv vagy ellenszenv (...) áttevődik az általa tanított tárgyra is”.

Vizsgálatunkban a kapott válaszok alapján nem ilyen egyértelmű a kölcsönhatás. Szoros összefüggést lát a nevelők 45,7%-a, kevés összefüggést 34,4%, nincs összefüggés 19,9%-a szerint.

8. diagram Diagram 8: Összefüggés a testnevelő és a testnevelés között / Correlation among P.E. teacher and judgement of P.E. subjects

A tantárgyak iskolában elfoglalt helyét, a fontosságának megbecsülésének mértékét iskolán kívüli és iskolán belüli tényezők határozzák meg.

Iskolán kívüliek a tárgy társadalmi elfogadottsága, elismertsége; tudományos megalapozottsága; társadalmi szerepe.

Iskolán belüli fő tényező, maga a tárgyat képviselő testnevelő tanár. Mint felmérésünkben következethető, nem elég a diákokkal megszerettetni a testnevelést, a kollégák között is komoly propagandát, kell végezni a tárgy elismertsége érdekében. Erre is fel kell készítenünk tanárjelöltjeinket a tanulmányaik alatt. Frenkl Róbert élettan előadásán ezt körülbelül úgy fogalmazta meg, hogy a szülők és a kollégák nagyon fel fognak nézni magukra, ha az iskolai ünnepségen összeeső gyerekekre nem azt mondják, hogy elájult, hanem intrapulmonáris nyomásfokozódáson alapuló ortosztatisz kollapszus miatt lett rosszul.

Összefoglalás

A testnevelők tantestületi megítélése a nevelő, oktató és tanórán kívüli tevékenységben jó. A kollégák elismerik munkájukat. A testnevelés tantárgyról alkotott véleményük sajnos elszomorító. Feltételezésünk beigazolódt. Még elméleti síkon sem ismerik el a tárgy jelentőségét az egészséges életmód megalapozásában, a tanulók személyiségfejlesztésében betöltött pozitív szerepét. Ahhoz, hogy a testnevelők munkájának megítélése még pozitívabb legyen a tantestületben, szakmai, pedagógiai felkészültségükkel, hozzáállásukkal, tevékenységükkel érhető el.

A felmérésekből kiderült, hogy a testnevelő tanárnak jelentős szemléletmódbeli változást is el kell érnie. Végzetes hiba volt, hogy néhány évvel ezelőtt az egyetemeken, főiskolákon megszűnt a szervezett testnevelési foglalkozás. Ez az utolsó lehetőség volt, ahol még hozzáállásukat, szemléletüket befolyásolni lehetett volna.

A Testnevelési és Sporttudomány Szakmai Kollégium állásfoglalása 2004. október 15-én Szombathelyen a következő volt: „A felsőoktatási intézmények hallgatói a meglévő – személyi és tárgy – feltételek figyelembevételével kialakított követelményrendszerre alapozottan legalább 60–120 óra időtartamban az alapképzésben az oklevél megszerzésének kritériumaként részesüljenek az egészséges életmód kialakítását elősegítő testnevelés és/vagy sporttevékenységben”. A 2006. márciusában életbe lépő Felsőoktatási Törvényből sajnos kimaradt.

A jövő értelmiségében benne van a lehetőség a pozitív mintaadásra, arra, hogy vezéreljék a kedvezőtlen népegészségügyi trendek kedvező irányú megváltozását. Csak összefogással lehet eredményt elérni. A testnevelő tanárok megállottsága, lelkesedése kevés önmagában.

A testnevelő tanárok helyét és szerepét erősíteni kell a tantestületben, amelyhez önmaguk munkájának színvonal-emelésével járulhatnak hozzá a legnagyobb

mértékben. Abban az iskolában, ahol a testnevelés és sport magas színvonalú, a szabadidős mozgásprogram gazdag, a szülők szívesen viszik a gyerekeket és anyagilag is támogatják.

Ha a szülő úgy ítéli meg, hogy az adott iskolában gyermeke megkapja a kívánt/elvart „értéket” elégedett lesz az iskolával.

Végezetül fontosnak tartjuk, hogy a vizsgálatot kiterjesszük a tanulók és a szülők véleményének megismerésére is. Valamint más szakos pedagógusok és tantárgyuk megítélésére. Akkor nyerhetünk teljes képet a testnevelő és a testnevelés helyzetére.

Irodalomjegyzék

- Berkes Péter (2005): A testnevelés tantárgy értékelési dilemmái; Új Pedagógiai Szemle, 2. sz., 63–68.
- Csepela Yvett (2000): „Örömtestnevelés?” – Gondolatok a testnevelésről, a sportról a 21. század küszöbén; Új Pedagógiai Szemle, 10. sz.
- Gergely Gyula (2002): A testnevelés tantárgy helyzete és fejlesztési feladatai; Új Pedagógiai Szemle, 7–8 sz., 161–174.
- H. Ekler Judit (2005): Új kihívások a testnevelő tanár- és tanítóképzésben – egy empirikus vizsgálat tanulságai; Pedagógusképzés, Pedagógusképzők és Továbbképzők folyóirata, 2. sz., 41–52.
- Huszka Jenő – Huszka Jenőné (2003): Rugalmas iskolák a közönség elégedettségéért; Új Pedagógiai Szemle, 11. sz., 115–122.
- Kristonné Bakos Magdolna (2006): Új szemléletű iskolai testnevelés az ezredfordulón; Testnevelés, sport, egészségturizmus; tanulmánykötet az Eszterházy Károly Főiskola Testnevelési és Sporttudományi Intézetében folyó kutatások eredményeiről, Eger
- Márián Béla: Mérlegen a középiskola Új Pedagógiai Szemle 1997. április
- Nagy György: Testnevelés és Tudomány
- Pál Katalin – Császár Judit – Huszár Anikó – Bognár József (2005): A testnevelés szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában; Új Pedagógiai Szemle, 6. sz., 25–32.
- Prisztóka Gyöngyvér (1998): Testneveléelmélet; Dialóg Campus Kiadó, Bp.–Pécs, 180–184.
- Rétsági Erzsébet – Wilhelm Márta – Demeter Andrea (2003): Életmódvizsgálat testnevelés szakos hallgatók körében; IV. Országos Sporttudományi Kongresszus, Szombathely, kiadványkötet (II.), 265–270.